

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Režimske stranke se boje odločitve

Neprestana posvetovanja vladnih klubov — Demokratski poslanci zahtevajo demisijo vlade
Vukičević snubi muslimane — Odločitev bo padla šele koncem tedna

— Beograd, 3. julija. Kakor je bilo pričakovati, včerajšnje seje radikalnega in demokratskega kluba niso prinesle odločitve. Eni kakor drugi se boje, da bi izgubili oblast in zato čakajo drug na drugega, kdo bi prevzel nase »težko« odgovornost, da strmo glavo okrvavljen Vukičevićev režim. Položaj se je z včerajšnjimi sejami razjasnil v toliko, da se je pokazalo, da Vukičević vendarle nima v vladnih klubih one zaslombe, na katero se je doslej vedno skliceval. Včerajšnja seja demokratskega kluba je bila prekinjena, ker hočejo demokratski počakati na sklepe radikalnega kluba, v radikalnem klubu pa tudi ni prišlo do nikakega sklepa, ker se Vukičeviću ni posrečilo da bi pridobil za svoje načrte večino in je bila zato razprava o situaciji odgojena za danes popoldne.

Včerajšnja seja radikalnega kluba

Na včerajšnji seji je radikalni poslanski klub sprejel samo kratko resolucijo, v kateri obžaluje dogodek v Narodni skupščini in izreka sožalje HSS ter izključuje Punišo Račiča iz kluba in iz stranke. Za danes popoldne ob 6. je napovedana druga seja radikalnega kluba, na kateri bo Vukičević podal poročilo o situaciji. Verjetno je, da bo ostalo danes samo pri poročilu in da bo radikalni klub šele jutri pričel razpravo o situaciji. Vukičeviću se namreč tudi danes dopoldne ni posrečilo pridobiti za svoje stališče, naj vlada ne poda demisije, potrebne večine.

Nova ofenziva radikalnih nezadovoljnih

Pač pa se radikalni nezadovoljnejši zopet pripravljajo za ofenzivo proti Vukičeviću, ker smatrajo, da situacija za nje ni bila še nikdar tako ugodna, kakor je tokrat. Danes dopoldne so se sestali v radikalnem klubu voditelji nezadovoljnih ter so razpravljali o pripravah za popoldansko sejo poslanskega kluba. Iz njihovih krogov se zadržuje, da se dosedanja večina Velje Vukičevića v klubu tako naglo krha, da bo ostal končno s svojimi ministri popolnoma osamljen. Pretežna večina onih poslancev, ki so doslej odobravalili Vukičevićevo politiko, je prešla v tabor nezadovoljnih, ker smatrajo, da bi mogla Vukičevićeva zahteva, da ostane njegov režim še nadalje na krmlju, dovesti do nedolgovredne katastrofe za vso državo. Pašičević in centristi bodo zato na seji radikalnega kluba odločno zahtevali odstop vlade.

Glede sestave nove vlade zastopajo radikalni te skupine mnenja, da mora priti do sestave take vade, ki bo pomenila temeljito spremembo sistema in kurza in v kateri bo imela KDK primeren vpliv. Glede razpusta Narodne skupščine in razpisa novih volitev se radikalni nezadovoljnejši še niso odločili, smatrajo pa, da bi se moralo to zgoditi čim prej, da bi se korigirali Vukičevićevi falsifikati zadnjih volitev.

Konferenca Vukičević - Spaho

V vladnem predsedstvu se je dopoldne vršila skoraj dveurna konferenca med Veljo Vukičevićem in dr. Spahom. Zadrževalo se je sicer, da sta razpravljala zgolj o finančnih vprašanjih, vendar pa se splošno domneva, da je bila ta konferenca v tesni zvezi s politično situacijo. Muslimanski klub ima popoldne sejo, na kateri bo sklepal o svojem stališču. Zadržuje se, da tudi pri muslimanih prevladuje zahteva po takojšnji demisiji vlade. Vukičević si zato prizadeva, da bi pridobil vsaj še muslimane za svoje stališče. Klerikalci so kakor vedno pohlevno ugodili njegovim zahtevam ter izrazili njemu in celokupni vladi neomejeno zaupanje.

Nadaljevanje razprave v demokratskem klubu

Demokratski klub je danes dopoldne nadaljeval razpravo o situaciji. Vršila se je obširna debata o včerajšnjih poročilih Ljube Davidoviča in dr. Marinkoviča. Na današnji dopoldanski seji so govorili Kosta Timotijević, dr. Sečurov, dr. Angelinović in posl. Giorgjević, ki so se vsi izjavili za takojšnjo demisijo vlade ter naglašali, da je za po-

mirjenje duhov neobhodno potrebna sestava koncentracijske vlade, bodisi na osnovi sedanje vladne koalicije, bodisi na popolnoma novi podlagi. Vsekakor pa smatrajo, da se morajo izločiti iz vlade vse one osebe, ki izzivajo odpor KDK in onemogočajo sporazum z opozicijo.

Po seji je Ljuba Davidović novinarjem potrdil, da so vsi današnji govorniki zahtevali demisijo vlade, ker smatrajo, da mora samo odstop Velje Vukičevića ustvariti zmernejše in znošnejše odnose. Seja se bo popoldne

nadaljevala. Pripravljenih je še 12 govornikov.

Odločitev šele koncem tedna

Odločitve torej tudi še danes ni pričakovati. Posvetovanja vladnih klubov bodo, kakor vse kaže, trajala še par dni, tako da bi moglo priti do ostavke vlade šele koncem tega tedna. V vseh političnih krogih pa vlada prepričanje, da se Vukičeviću njegovi manevri tokrat ne bodo posrečili ter da bo moral proti svoji volji prepustiti vodstvo državnih poslov sposobnejšim ljudem.

Vukičevićeva komedija z ostavko vlade

Značilna sodba zemljoradniških »Novosti«. — Vukičeviću gre samo za njegovo pozicijo. — Zavlačevanje ostavke je provokacija prečanov. — Ali bo prečanom prihranjeno najhujše razočaranje?

Beograd, 3. julija. Pod naslovom »Radikali pred usodnimi sklepi« pišejo sinočnje zemljoradniške »Novosti«: »Tragikomedijska z ostavko Vukičevićeve vlade se nadaljuje, kakor da hočejo čakati nekateri res na krvav razplet krize. Neprestano si izmišljajo nove izgovore, da lahko še za nekaj dni podaljšajo življenje vladi, ki v resnici nima več nobene avtoritete in predstavlja naravnost nevarnost za državo. Vukičević nima drugih skrbi, kakor da si osigura svoj položaj in da ostane v razvoju krize, ki je neizbežna, še nadalje v ospredju. Odtod izvira to mrcvarjenje z ostavko.

Vukičević je sedaj naekrat prišel na to, da mora iti pred klub, ki naj odloča, ali naj vlada poda ostavko ali ne. Odkod pri Vukičeviću naenkrat toliko skrb za mišljenje kluba, ko je vendar znano, da je hodil Vukičević doslej vedno mimo kluba in preziral njegovo mnenje? Treba je končno prekiniti to igro lokavih političnih glumcev, ki hočejo izkoristiti vse po vrsti, da bi ostalo vse pri starem. Država preživlja najtežje trenutke in zato vzbuja ta komedija slabo kri v Srbiji, za Hrvate pa pomeni naravnost provokacijo.

»Kdo prav za prav drži Vukičevića?« nadaljuje članek. »Če smatrajo na merodajnem mestu, da je ostavka vlade potrebna, potem je dovolj načinov, da se prisili Vukičevića k pokorščini. Vsem je znano, po čigavi volji je Vu-

kičević že trinaesti mesec na vladi. Ona volja, ki je spravila Vukičevića na krmljo, ga lahko zopet na isti način odstrani. L. 1927. je bilo Davidovičevi vladi odpovedano zaupanje, čeprav je užival zaupanje prvega ustavnega faktora. Ker je bila tedaj uvedena ta praksa in napravljen ta precedens, zakaj se sedaj ne izvaia ista praksa na pram Vukičeviću? In to tembolj, ker je znano, da ne uživa zaupanja parlamenta in ko predstavniki več kot polovice našega naroda nočejo imeti z njim prav nobenih zvez.

»Hrvati imajo v teh težkih dneh zaupanje samo še na eno stran. Če bodo tudi s te strani doživeli zadnje razočaranje, lahko rodi to nedolgovredno posledico. Ogroženo narodno in državno edinstvo imperativno narekuje, da Vukičević takoj zapusti vodstvo državne uprave.

Radi ugleda naše države v inozemstvu pa je potrebno, da radikalni klub obsodi tudi pisavo glavnih organov radikalne stranke. Prav tako naj radikalni klub izreče svojo sodbo tudi nad onimi poslanci, ki so se pred in po žalostnih dogodkih 20. junija ponasali tako, da opravčujejo sum, da Puniša Račič ni bil osamljen. Če je še komur v radikalni stranki do države in do stranke, naj takoj odločno pozove na odgovor skupno tkzv. mladoradikalov, kojih delovanje spada pod paragrafe kazenskega zakona.

Tudi zemljoradniki zapuste Narodno skupščino?

Če Vukičevićeva vlada ne bo odstopila, bodo tudi zemljoradniki zapustili parlament. — Sedanji režim je največja nevarnost za državo.

Beograd, 3. julija. Zemljoradniki predstavljajo po sklepu KDK, da se ne vrne več v sedanji parlament, edino opozicijsko skupino v Narodni skupščini, vsled česar se z velikim zanimanjem spremlja njihovo zadržanje. Nobenega dvoma ni, da bodo zemljoradniki zato igrali pomembno vlogo v razvoju notranje politike. Zemljoradniki sedaj predvsem proučujejo, ali je radikalni poslanski klub odgovoren za čin Puniše Račiča. Smatrajo, da ta odgovornost izvira že iz dejstva, da ni nihče izmed radikalov ničesar demantiral, kadar je Puniša Račič govoril v Narodni skupščini in izzival opozicijo ter zagovarjal režim Velje Vukičevića. Zato je nesporno, da je radikalni klub odgovoren tudi za njegova dejanja.

V tem oziru pa se ne sme omejiti samo na presojanje moralne odgovornosti. V kulturnih državah, kjer se dogode manjše stvari, vlade, ki so odgovorne za položaj, v katerem se je zločin zgodil, v znak odločne obsodbe takega zločina takoj demisionirajo. Zemljoradniki stoje na stališču, da bi vlada Velje Vukičevića morala takoj podati ostavko ter da bi se morala poveriti sestavi nove vlade Stjepanu Radiću, kateremu bi se morala nudi tudi možnost, da sestavi novo vlado. Ako se bodo stvari razvijale čisto proti temu nazoru, so zemljoradniki mnenja, da bodo tudi oni morali zapustiti Narodno skupščino.

Glede vprašanja revizije ustave stoji na stališču, da bi se revizija morala prej pripraviti, to se pravi, da bi se morala med političnimi strankami ustvariti podlaga za tako revizijo. Če bo ostala sedanja vlada Velje Vukičevića na oblasti, bo po mnenju zemljoradnikov predstavljala mnogo težjo krizo in večjo nevarnost, kakor se misli v političnih krogih, celo večjo nevarnost, kakor si jo predstavljajo v krogih KDK.

ST. RADIČ ŽE HODI

— Beograd, 3. julija. Danes popoldne je zdravniški konzilij natančno preiskal Stjepana Radića ter ugotovil, da je sedaj izven vsake nevarnosti. Njegovo stanje se je toliko zboljšalo, da sedaj že lahko hodi. Danes mu bodo dali oklep iz mavca, tako da se bo lahko čimveč gibal. Koncem tega tedna bo prepeljan v Zagreb.

ZEMLJORADNIKI ZAHTEVAJO ZBOROVALNO SVOBODO

— Beograd, 3. julija. Zemljoradniki so danes vložili pri notranjem ministru oster protest radi prepovedi zborovanj in konferenc njihovih organizacij. — V Velikem Orehu je bil aretiran predsednik Saveza zemljoradniške omladine, ker je sklical protestni shod proti postopanju policije. — Zemljoradniki zahtevajo, da notranji minister takoj ukine to nezakonito prepoved.

Prečanski Srbi ne bodo šli po kostanj za velikosrbske hegemoniste

Vukičević bi rad ustanovil srbijansko fronto, da bi rešil svoj režim in razdrli jedinstvo med Hrvatima in prečanskimi Srbima. — Prvi »uspeh« — razcep srbjskih zemljoradniških zadrug.

— Beograd, 3. julija. Sinočnja »Reče« objavila glede na grožnje, ki so jih začeli širiti režimovci o ustanovitvi srbijanske fronte daljši članek pod naslovom »Prečanski Srbi in Hrvati«, v katerem naglašajo med drugim:

Ne morda kmečki narod v Srbiji, marveč vodstvo sedanjih srbijanskih strank smatra, da naj prečanski Srbi za nje pobirajo kostanj iz ognja. Prečanski Srbi naj bi se klali s Hrvati, da v tej državi lahko vladajo Vukičevići, Radojevići, Puniše Račiči, Marinkovići, Šumenkovići in njim sorodne duše. To je vloga, ki so jo prečanskim Srbom odmerili v Beogradu. Sedaj bi bili prečanski Srbi dobri, ko jim je v Beogradu potrebna srbijanska fronta. Kadar se pa dele službe in ko gre za vpliv v državni upravi, ko gre za vsakdanji kruh, takrat pa so prečanski Srbi zadnji na vrsti. Takrat prečanski Srb sploh ne pride v poštev.

Srbi in Hrvati v prečanskih krajih žive drug poleg drugega, njih vežejo največji skupni interesi, interesi življenja, radi katerih se ne morejo in se ne bodo razšli.

To skupno življenje tekom stoletij je ustvarilo enotne poglede na svet, skupno narodno dušo, enotno čustvovanje. To dragocenost, ki nam jo je dala zgodovina, hočejo sedaj razdreti in zanetiti požar v prečanskih krajih, da bi mogli najbolj tipični predstavniki plačkašev in korupcionistov neomejeno vladati, v državi in to v imenu Srbstva, ki so ga vzeli v zakup.

Toda prečanski Srbi so siti takega srbovanja. Oni zahtevajo enakost, ravnopravnost in svobodo. Ne zahtevajo pa tega od Hrvatov, ki so sami brez oblasti in pravice, marveč skupno s Hrvati od Beograda, od srbijanskih strank, ki so si uzurpirale

vso oblast v državi. Tudi prečanski Srbi hočejo biti izenačeni s Srbijanci, tudi oni žele biti ravnopravni s Srbijanci, da bodo sorazmerno s svojo sposobnostjo dobili položaj, vpliv, delo in kruh v državi. Prečanski Srbi dobro vedo, kako so se vsi srbijanski hegemonisti združili na škodo ne samo Hrvatov, nego tudi Srbov. Prečanski Srbi vedo, da sedanji srbijanski politiki ne dovoljujejo niti enemu Srbu iz preka, ki nekaj velja in pomeni, da dvigne glavo in da dobi vpliv na državne posle.

Zaman napada srbijanski tisk Pribičevića, kakor da je on glavni in največji sovražnik države. Srbi iz preka dobro vedo, zakaj se to dela. Oni vedo, da se tako postopa, ker Svetozar Pribičević noče, da bi bili prečanski Srbi še nadalje sluge v tej državi, marveč zahteva tudi zanje enakost in ravnopravnost s Srbijanci. To vedo tudi mnogi Srbijanci, zlasti pa kmetijski narod v Srbiji, ki je ravno tako sit srbovanja da našim vlastodržcem.

Nato navaja članek v dokaz, da so predstavniki srbijanskih strank razdrli celo srbjsko edinstvo in ne samo edinstvo s Hrvati, slučaj »Savez« srbjskih zemljoradniških zadrug. Ta savez, ki je bil prvotno samo na prečanskem ozemlju, se je po ujedinenju združil ter ustanovil lastno organizacijo s sedežem v Novem Sadu, ker je poznal, da srbijanci samo škodujejo njegovemu razvoju in hočejo vse monopolizirati v svojih nesposobnih rokah. Nič boljši odnosi niso tudi v pravoslavni cerkvi. Zastopuje ugotovitve, da zahtevajo pravoslavni prečanski Srbi po žalostnih izkušnjah federativno ureditev pravoslavne cerkve. Zato je razumljivo, da bodo prečanski Srbi v borbi za enakost in pravico vedno šli ramo ob ramo s Hrvati.

Ostanek Nobileve posadke rešen

Ruski parnik »Krasin« je sinoči pristal pri taborišču in sprejel na krov vse preostale člane Nobileve ekspedicije — Amundsen izgubljen?

— Oslo, 3. julija. Po doslej še nepotrjenih vesteh je ruski rušilec ledu »Krasin« pristal pri taborišču Nobileve skupine ter rešil vso ostalo posadko in švedskega letalca Lundborga, ki se je po rešitvi Nobile po zopetnem pristanku ponesrečil.

Ta vest uradno sicer še ni potrjena, vendar pa je dokaj verjetna, ker je bil rušilec ledu »Krasin« včeraj oddaljen samo še par milj od Nobilevega taborišča.

»Citta di Milano« poroča, da je zboljšala zveze z Nobilevo posadko, ki je dobila nove akumulatorje. Po poročilih Viglierija so se vremenske prilike v toliko izboljšale, da je omogočen pristank vodnih letal.

Iz policijske kronike

Včeraj ni bil samo dan tragedij in samomorov, marveč tudi dan nesreč. V mestu se je na vseh koncih in krajih pripetilo več cestnoprometnih, kolesarskih in celo mototiklističnih nesreč. Težja nesreča se je pripetila včeraj na Prulah, odnosno na Opekarski cesti. Po Privozu je vozil z enovprežnim vozom hlapec Franc Kavšek. Na njegovem vozu sta se peljala posestnika Matija Rozman in Anton Andolšek. Konju se je nenadoma zapletlo oje med noge, splašal se je in zdrvel proti Prulam in proti Opekarski cesti. Rozman in Andolšek sta skočila z voza in priletela precej trdo na tla. Pri padcu sta se poškodovala na nogah, in rokah. Splašenega konja je nato ustavi hlapec Ferdinand Štrukelj.

Po Tržaški cesti se je včeraj popoldne peljala s kolesom v smeri proti Glincam dijakinja Marcela Zupan. Za njo sta privozila dva avtomobila, ki sta dvigala tak prah, da je Zupanovi jemalo vid. Zalezla se je v konja in voz, ki sta stala ob cesti. Konj se je ustrašil, divje se je vzpel in brnil s kopolom. Zadel je dijakinjo v nogo, vendar poškodbo ni bila težka, pač pa je bilo kolo znatno poškodovano. Posestnika Pekleta, čigar last je voz, ne zadene na nesreči nobena krivda in je to zgolj pripisati slučaju.

Švedski letalci še vedno poskušajo, da bi našli primerno mesto za pristank. O Amundsenu še vedno ni nobene sledi. Reševalna akcija za Amundsenom je sedaj koncentrirana na parniku »Hoppe«, od koder poskušajo z letali odkriti kake sledove. Ker so ostala iskanja na progi Tromsø — Medvedil otok brezuspešna, bodo sedaj sestavili ekspedicijo, sestojčo iz 20 čolnov, kakršne uporabljajo pri lovu na morske pse. Upajo, da bodo na ta način lahko natančneje preiskali teren. Vendar pa so strokovnjaki izgubili že vsako upanje, da bi bil Amundsen še pri življenju. Radi tega od ure do ure narašča ogorčenje proti Nobili, ki je s svojimi neresničnimi poročili največ zakrivil, da se je Amundsen ponesrečil.

Na Marlinem trgu je prišla pod motorno kolo Igorja S. služkinja Neža Perper v trenutku, ko je hotela prekorčiti cesto. K sreči je bila pri padcu samo lažje poškodovana. Krivda na nesreči zadene njo samo, ker ni pazila.

Trgovca Ciril Ahlin je prijavil na policijo, da je 30. junija našel pred svojo trgovino na Celovski cesti moško kolo, znamke »Eskaa«. Ker se lastnik doslej ni javil, je kolo zaenkrat pridržal. — Kavarnarju Karlu Poljanarju je neki zlikovec odnesel v noči od 1. na 2. junija lesen stol, vreden 120 Din.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.92. Berlin 0—13.5825, Bruselj 0—7.9395, Budimpešta 0—9.9165, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.997—8.023 (8.008), London 276.8—277.6 (277.2), Newyork 56.745—56.945 (56.845), Pariz 0—223.26, Praga 168.1—168.9 (168.5), Trst 0—299.

Efekt: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 128 den., Kreditni zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.13, Dunaj 73.07, Berlin 123.95, Pariz 15.38, Milan 27.26, Pariz 20.39, London 26.29, Newyork 518.80.

Veliko tihotapstvo italijanske robe v Jugoslavijo

Ljubljana središče organizirane tihotapske družbe. — Tihotapci odkodovali državo za ogromne vsote. — Podrobnosti afere še niso znane.

Ljubljana, 3. julija.

Te dni je vladalo na ljubljanski carinarnici veliko razburjenje, kajti razkrita je bila ena največjih in najbolje organiziranih tihotapskih družb, kar jih je opravljalo zadnja leta plodonosni tihotapski posel. Tudi če danes se v mestu med trgovskimi krogi ni poleglo razburjenje, kajti preiskava se nadaljuje še vedno z vso intenzivnostjo, ki sproti razkriva nova presenečenja.

Na Rakeku prijet tihotapec.

Pred dnevi so varnostni organi zalotili na Rakeku sumljivega tujca, ki je nosil večji zavoj. Opazili so ga že večkrat na postajah. Ker je bil mož sumljiv, so se začeli organi finančne kontrole zanimati zanj in pretiljali so mu obisti. Varnostni organi so ga odvedli s seboj in so takoj ugotovili, da se niso zmotili. V zavoju so našli več ducatov nogavic italijanskega izvora, o katerih je aretiranec priznal, da so vtihotapljeni. Na podlagi njegovega zasljanja je obnejen carinska stanica stopila takoj v stik z ljubljansko carinarnico, ki je uvedla obsežno preiskavo. Rezultati, ki so bili doseženi že po par dneh, so bili upravi presenetljivi. Skratka, bilo je ugotovljeno, da so oblasti na sledu najbolj nevarni tihotapski družbi, o čiju delovanju je se samo slutilo, ni se pa moglo prepričati njenega dela, kaj šele izslediti jo.

Izpovedi aretiranca so bile sprva pomanjkljive, kajti mož se je omejil le na malenkosti. Priznal je, da zalaga sam z vtihotapljeno robo le nekaj žensk, ki prodajajo po mestih od hiše do hiše.

Take prodajalke so znane prikazni.

Vsak čas dopoldne in popoldne jih je videti po mestu, kako obiskujejo po hišah razne stranke in ponujajo robo po nizki ceni v nakup. Prodajajo nogavice, kravate, srajce in perilo sploh. Posel jim gre dobro od rok, kar ni čuda. Blago se zdi dobro, dasi je italijansko in povrh je izredno dober kup. Kadar taki ženski blaga zopet zmanjka, si z lahkoto preskrbi nove zaloge. Nobena tajnost ni, da živi od preprodajanja v Ljubljani prav lepo število ljudi. Obiskujejo tudi deželo in spravljajo v denar robo tudi tam. Seveda so taki posli močno na kvar našemu solidnemu trgovstvu, ki se upravičeno pritožuje, da pada konzum. Odkod vzrok, pa ve le malokdo.

Priznanje prijetega tihotapca.

Zalotene tihotapce so čez par dni pretiljali v Ljubljano, kjer je po daljšem oklepanju postal mehkejši in se končno oddalil izpovedati svoje tajnosti v obsežnejši meri. Povedal je, da stoji za njim dobro organizirana družba, ki deluje skoro nemoteno — že par let.

Tihotapilo se je iz Italije na vse mogoče načine in vsakovrstna roba. V glavnem pa se je čedna tihotapska družba specializirala na vtihotapljanje italijanskih nogavic, katerih je spravila čez mejo na tisoče in tisoče zavojev in na stotine ducatov.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Številni samomori v Hercegovini. — Strašna tramvajska nesreča. — Nezgoda operne pevke Wesel-Polla. — Vlomilci pobegnili iz zapora. — Umor slovenskega rudarja. — V smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Iz Mostarja poročajo, da se v Hercegovini množe samomori tako, da beleži kronika skoraj dnevno kak samomor. Pri večini umorov in samomorov je vzrok beda, siromaštvo in nesrečna ljubezen. V Izvorih v Hercegovini je bil izvršen pred dnevi samomor, ki ima zelo zanimivo ozadje. V Izvorih je neznano zlikovec vlomil v hišo bogatega posestnika in odnesel razne vrednostne predmete. Osumljen je bil neki vaški mladenič, ki je bil zelo siromašen, a drugače znan kot pošten in priden fant. Osumljen je bil zaradi nekih okoliščin, ki so mladeniča zelo obremenjevale. Ko je fant zvedel, da ga dolže tatvine in vploma, se je jel opravičevati, toda vse to ni pomagalo. Naposled so mu rekli, da ga bodo naznanili orožnikom, ako ne vrne takoj vseh ukradenih predmetov. Ko je mladenič videl, da mu opravičevanje ne pomaga in mu nihče ni verjel, da je nedolžen, je nenadoma izginil iz vasi neznano kam. Iskali so ga po vasi in okolici, a mladeniča ni bilo nikjer. Tri dni so ga pogrešali, četrti dan je pa neki seljak našel fanta obesnega daleč od vasi. Truplo je že bilo nagnito in je smrdeło. V žepu nesrečnega mladeniča so našli z okorno roko pisano pismo sledeče vsebine: Lopov nisem nikdar bil. Moj oče je bil znan kot pošten človek in očem, da bi sramotil njegov grob z nepoštenjem, kate-rega me dolže. Raše grem v smrt, kakor da bi me imeli za lopova. Verjete sedaj v moje poštenje in bog mi je priča, da je res tako.

Iz Sarajeva poročajo, da se je večeraj pripetila v ulici Vojvode Putnika velika tramvajska nesreča. Žrtev nesreče je postala 7-letna Vukosava Putica, hčerka mitničarja na kolodvorski mitnici. Mala Vukosava se je igrala na pločniku pred hišo in je hotela čez ce-

Ljubljana središče tihotapske družbe.

Ljubljana je središče tihotapske družbe in se je pri nas tudi nahajal njen glavni štab, dočim so imeli tihotapci svoje predstavništvo tudi v vseh večjih mestih države.

V Ljubljani je obstojala pravcata razposiljalnica paketov, ki so šli v tisočih v vse kraje države. To dejstvo je dalo že pred časom misliti tako poštni upravi kakor tudi po njej opozorjeni carinarnici. Vršila so se takrat tajno uvedena poizvedovanja, ki pa do aretacije tihotapca na Rakeku niso dosegle nobenega uspeha. Vedelo se je samo, da se razposiljajo vtihotapljenega nogavice in nekateri drugi predmeti, aferi sami se pa iz različnih vzrokov ni dalo priti do živga.

Ko pa je pred dnevi strožje uvedena preiskava dozorela v toliko, da se je proti različnim osebam lahko odkrito postopalo, so prišli cariniki na poštni urad št. I. in II. ter zaplenili velike množine za odposiljatev po celi državi namenjenih zavojev. Tihotapci so tudi tu postopali zelo previdno in skrajno rafinirano, vendar se pri tem niso mogli izmakniti.

Preiskave pri nekaterih trgovcih.

Ker so tihotapci vsilili vtihotapljenjo robo tudi nekaterim tukajšnjim trgovcem, je carinska oblast odredila pri njih obsežno in natančno preiskavo. Cariniki so vzeli predvčerajšnjem za ves dan v najem stražnico na magistratu, odkoder so odšli v mesto v posete k trgovcem naenkrat tri skupine carinskih preiskovalnih organov. Preiskave so se vršile v kakih 15 trgovinah in so bile vse zaloge vtihotapljenih nogavic zaplenjene.

Preiskave po drugih mestih.

Istočasno, kakor v Ljubljani so bile uvedene tudi preiskave pri trgovcih v drugih mestih. Ker je bilo dokazano, da so imeli tihotapci preko svojih agentov tudi zveze s trgovci v Zagrebu, Mariboru, Subotici, Osijeku, Vrhu, Novem Sadu, Vel. Kikindi, Zemunu, Beogradu in Sarajevu, lahko trdimo, da je imela izsleditev tihotapske družbe v Ljubljani za njo in marsikoga neprijetne odmeve po celi državi. Povsod so bile zaplenjene ogromne množine utihotapljenega roba.

Podrobnosti preiskave še niso znane.

Carinske oblasti vodijo preiskavo vso-povsodi strogo tajno, zato zadeva doslej sploh še ni prišla v javnost. Kakor se je posrečilo dognati našemu poročevalcu, so vtihotapljeni blago preko meje iz Italije v skritih kotlikih vagonov dan za dnem. Nekateri vagoni so menda za tak posel sploh izredno pripravljeni. Tihotapci pa so imeli v ostalem tudi dobre zveze... V preiskavi se nahaja v Ljubljani več znanih oseb, glavni krivec, ki je tihotapljenje tokom let finasiral, pa je pobegnil čez mejo.

zali skozi dimnik na streho. Zadnje mesece so se vplomi in tatvine v Koprivnici množile in vse je kazalo, da obstaja organizirana vlomilska tolpa, ki nemoteno in drzno opravlja svoj nepošten posel. Slednjič se je posrečilo policiji izslediti dobro organizirano vlomilsko tolpo, ki jo je vodil nevaren vlomilec Slavko Tapič. Tapič je po poklicu krojaški pomočnik in je bil zaradi tatvine in vploma že predkaznovan na tri leta težke ječe. Tapičeva pomagata sta bila 19-letni strojni ključavničar Josip Kovčič in 17-letni ključavničarski pomočnik Janko Rojček. Policija je aretirala Tapiča in Kovčiča. Rojčkemu je pa uspelo pobegniti in je policija za njim izdala tiralico. Po policijski preiskavi in po zaslišanju so vlomilca vtaknili v zapore sodišča v Koprivnici, od koder sta večeraj pobegnila. Zlikovca sta izrabila zmešnjavo, ki je nastala ta dan na sodnijski. Bil je namreč sejmski dan in sodni uradniki so bili zelo zaposleni. Vlomilca sta na še nepojasnen način raztrgala okove in zlezla skozi peč in dimnik na streho ter odtdo pobegla v neznano smer.

Pri vasi Glogovica pri Zagrebu so našli truplo nekega delavca, čijega identitete ni bilo mogoče takoj ugotoviti. O najdbi je bila obveščena orožniška postaja v Koprivnici, ki je takoj uvedla preiskavo. Slednjič so orožniki ugotovili, da gre za delavca Janeza Vrbovskega, rodom iz Turjaka pri Ljubljani. Truplo so odpravili v mestno mrtvašnico v Zagreb in zdravniška komisija je ugotovila, da je delavec podlegel težki poškodbi, ki jo je imel na glavi. Po vsej priliki ga je nekdo udaril s sekuro ali kakim sličnim orodjem po glavi. Sum je padel na delavca Kauca, ki je delal z umorjenim Vrbovškom v rudniku v Koprivnici. Po izjavi nekaterih prič sta oba popivala dan pred umorom v neki gostilni. Ko sta bila že oba pijana, sta se sprla. Prvi je zapustil gostilno Vrbovšek, za njim je pa odšel Kauc. Najbrž je ta v zasedi počakal na svojega tovariša in ga umoril s sekuro. Policija je iskala Kauca na njegovem domu. Ker ga že več dni ni bilo domov, je policija izdala za njim tiralico.

Tudi v Zagrebu se ni prenehala sezona samomorilcev. Dnevno beleži zagrebška policijska kronika samomore iz bede in nesrečne ljubezni. Včeraj se je zasturila 21-letna služkinja Stefa Antolič, stanujoča na Tračinski cesti. Bila je že del časa brez službe in jo je sprejela pod streho iz usmiljenja njena sestra. Minevali so dnevi. Stefa pa le ni mogla dobiti službe. Med sestrama so nastali večkrat prepri. Sestra je brezposelnosti služkinji vedno očitala, da nima službe in da je ne more vzdrževati, ker sama ne more živeti. Tako sta se sestrji sprli tudi na dan samomora. V veliki razburjenosti je Stefa popila večjo količino očetne kisline. Pred samomorom je napisala pismo, v katerem prosi naj novinarji ne poročajo v časopisih, da je šla v smrt zaradi nesrečne ljubezni, temveč iz čisto drugega vzroka. Samomorilko so odpeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

General Syrový v Ljubljani

Z beograjskim brzovlakom, ki je prispel v Ljubljano s 70minutno zamudo, se je pripeljal danes dopoldne v Ljubljano načelnik češko - slovaškega generalnega štaba general Jan Syrový. Na glavnem kolodvoru so se zbrali odlični zastopniki vojaških in civilnih oblasti, da sprejmejo in pozdravijo odličnega češkega vojaškega dostojanstvenika in častnike v njegovem spremstvu. Pred prihodom vlaka je poveljnik dravske divizije, divizijski general Milan Nedić, pregledal častno četo, ki je z dravske divizijske godbo na čelu pričakovala češkoslovaške vojaške dostojanstvenike.

Ko so gostje z generalom Syrovým na čelu stopili iz brzovlaka, jim je šel nasproti divizijski general Nedić in jih z oficirji pozdravil. Nato so generala in njegove spremljevalce pozdravili še češkoslovaški konzul dr. Resl z atašejem Šibrom, veliki župan dr. Vodopivec, župan dr. Dinko Puc za mestno občino, dr. Albert Kramer za češkoslovaško-jugoslovensko ligo, nadsvetnik Engelbert Gangl in drugi.

Po pregledu častne čete pod vodstvom majorja Jakliča je načelnik češkoslovaškega generalnega štaba pozdravil oficirski zbor štaba dravske divizije. Ob prihodu vlaka je zaigrala dravska divizijska godba pod vodstvom višjega kapelnika dr. Čerina češkoslovaško državno himno.

Šefa generalnega štaba so spremljali vojaški ataše češkoslovaške republike v Beogradu polkovnik Ondřej Mězl, generalštabni polkovnik Jan Kloud, pehotni polkovnik František Melichar, generalštabni pomočnik major Old. Španířel in ordonanci oficir generala Jana Syrového. Z gosti se je pripeljal iz Zagreba tudi general Kalafatović. Po tem slavnostnem sprejemu se so gostje odpeljali v avtomobilih v spremstvu generala Nedića in drugih oficirjev v mesto. Ogledali so si vojašnico Kralja Aleksandra, vojašnico Kralja Petra, garnizijsko strelišče in postajo golobov - pismoštev na Gradu.

Visoki vojaški gostje so zapustili Ljubljano z brzovlakom ob 12.08 uri. Na kolodvoru se je poslovila od njih častna četa 53. pešpolka in godba dravske divizije ter oficirski štab dravske divizije z divizijskim generalom Nedićem na čelu. Ob prihodu gostov iz mesta na kolodvor in odhodu brzovlaka je igrala godba dravske divizije češkoslovaško himno.

Hrvati o politici SLS

Hrvati ne bodo pozabili, da podpira dr. Korošec v zanje težkem času hegemonistični režim.

Dočim klerikalni poslanec Vesenjak v »Slovenskem Gospodarju« se vedno skuša zagovarjati morilca Punišo Ratiča, češ, da so njemu pač »prvemu počili živci«, je ljubljanski »Slovenec« prišel končno le do prepričanja, da je malo pametno zagovarjati zločin, nad katerim se zgraža ves kulturni svet, ter piše sedaj, da je »najhujša in najtežja okolnost, da je zločinec storil svoj rabeljski posel v parlamentu pri izvrševanju visokih poslanskih dolžnosti, da je tako okrvavil najsvetejša tla ljudskega zastopstva, parlamentarne nedotakljivosti in svobode«.

Samo to ne gre »Slovencu« v glavo, zakaj bi moral pasti režim, ki je ustvaril razmere, v katerih so počili Punišo Ratiča, ne samo njegovim živci, ampak tudi njegovim strelci. Bržkone bi to boljše razumel, ako bi dr. Korošec ne sedel v sedanji vladi in ako bi morda padla namesto Pavla Ratiča ali dr. Basarička dva klerikalna poslanca.

Za nas Slovence je vsekakor zanimivo, kako sodijo o klerikalni trdovratnosti v podpiranju okrvavljenega režima Hrvati. Tako ugotavljajo zagrebške »Novosti«, da bi bil odstop vlade takoj po umoru v Narodni skupščini znak dobre volje vlade, dati vsaj delno zadostženje ne morda KDK, temveč hrvaškemu in srbskemu narodu tostran Save in Drine, kajti, čeprav ne obremenjuje vlade kriminalna odgovornost za zločin Puniše Ratiča, pa je zato brez dvoma politična. Ako vladni klubi sklenejo, da ima še nadalje ostati sedanja vlada, ne bo to nikogar presenetilo, ker bo povsem v duhu dosedanjega vedenja vlade in njenih strank po umoru hrvaških poslancev.

Drugo pa je vprašanje, pišejo »Novosti«, nadaljno podpiranje Vukičevićeve - Davidovičeve vlade od strani jugoslovanske muslimanske organizacije in dr. Koroševe SLS.

Hrvati in Srbi prečani ne bodo pozabili, SLS ni Hrvati, da sta stali v tem za Hrvate zelo težkem in žalostnem času na hegemonistični strani. Vedo pa naj, da jih bo kmalu zadel ista kazen od istih strank, ki jih sedaj podpirata proti Hrvatom. Zakaj, ako radikalni in demokrati tako postopajo s Hrvati, ako se more pripetiti, da radikalni poslanec v Narodni skupščini z revolverjem ubija hrvaške zastopnike, kaj bo šele z dr. Spahovi in dr. Koroševimi ljudmi, kadar pojdejo hegemonisti nad nje? In to se bo zgodilo mnogo prej, kakor pa misli dr. Spaho in dr. Korošec. In če bosta takrat naletela pri Hrvatih na mrzla srca, bo to samo njuna krivda. V ostalem more dr. Korošec še računati na kaj s svojega stališča v taki politiki.

Kakor vemo, je vodja klerikalne stranke

in kdo ve, kake misli mu roje po glavi, ko podpira Vukičevićevo - Davidovičevno vlado po umoru hrvaških zastopnikov. Morda je po njegovem bolje, čim slabši so odnosi med katoliškimi Hrvati in pravoslavni Srbi. Marsikaj je na svetu in bilo je že marsikaj. Račun dr. Spaha pa je povsem nerazumljiv, razen, ako je sklenil likvidirati svoje organizacije, kar mu bo istotako brez dvoma uspelo.

Toda vsakdo naj se bavi s svojimi skrbi. Demokrati in radikalni, kako bodo ohranili ali vrgli sedanjo vlado, dr. Korošec in dr. Spaho pa, kako bosta še nadalje igrala vlogo prečanskega magarca na srbijski svatoščini. Za nas to ni nič zanimivo. Gremo po svoji poti, na katero so nas nagnale srbijske stranke in s katerega ne bomo več stopili po vsem, kar se je zgodilo, čeprav bi bila ta pot še tako težka in naporna. Treba je, da ostanemo hladni in mirni. Naši zastopniki se bodo kmalu sestali v Zagrebu, čim St. Ratič toliko okrevaja, da bo mogel zapustiti bolnico v Beogradu. In to posvetovanje naših zastopnikov v Zagrebu bo za nas najvažnejše. To bo za nas edino važno, dočim je vse, kar se godi v Beogradu, odsej postopanskega pomena za nas, tudi »velika ofenziva« ki jo pripravljajo, kakor se čuje, vlada in njeni pristavci proti St. Ratiču in S. Pribečeviću v beograjskem tisku. Kaj tudi more prineseti ta ofenziva? Tako strašnega po oni strahoti in Narodni skupščini? Ali morda kak nov atentat? Ali nove poizkuse razbijanja KDK, hujskanja Hrvatov proti Pribečeviću in Srbov proti Ratiču? Vse to le dokazuje, da voditelji srbijskih strank nimajo pojma o nas in da nas ne poznajo! Ali bo sedaj po povelju hrvaških zastopnikov uspelo ločiti Hrvate od Srbov in Srbe od Hrvatov v prečanskih krajih, ko to niti prej ni uspelo?

Za nas je jasna pot, po kateri gremo. Mi smo šele na početku tega, toda kot legalno predstavništvo Hrvatov in Srbov prečanov, zvezanih s krvjo hrvaških zastopnikov, ima odločiti, s kakšnim tempom in v kakšnih razmahih pojdemo, da čim prej pridemo do cilja.

Tako sodijo Hrvati o sedanjem političnem položaju in o naših klerikalcih. Hrvati neotejo ničesar več slišati o naših klerikalcih in o dr. Korošcu, ki se je zvezal z Vukičevićem in srbijskim hegemonizmom na življenje in smrt. Zato je tudi gotovo, da bo njegovo stranko prej doletelo drugo, tem prej, ker tudi v Srbiji sam čim dalje prodira spoznanje pogubnosti Vukičevićevega in dr. Koroševega okrvavljenega režima. Kdor neče doživeti usode dr. Korošca in njegove stranke, bo pač moral kreniti na drugo pot.

Železniški podvoz na Dunajski cesti

Kako bi se dalo praktično rešiti to za Ljubljano vedno bolj pereče vprašanje. — Zdej, ko se regulira Masarykova cesta, je najugodnejši čas za napravo podvoza.

Vedno bolj dozoreva misel o napravi primerne prehode čez železniški prelaz na Dunajski cesti, to je ob začetku Bleiweisove in Masarykove ceste. Pred kratkim je tudi mestni magistrat obravnaval to vprašanje in pred meseci je g. Pust objavil v »Slovencu« načrt prehoda, kakršnega si je on zamislil.

Po njegovem načrtu naj bi se napravil podvoz in sicer približno sredi ceste med Dunajsko cesto in glavnim kolodvorom, ki bi se zvezal z Vilharjevo ulico severno kolodvora za kurilnico. V tem slučaju bi morale po načrtu g. Pusta odpasti vse železniške hiše in baite ob železniškem tisku skoro do glavnega kolodvora, ker ta del bi se moral poglobiti vzdolž Masarykove ceste, pričeniš na Dunajski cesti do gotove mišine v dosegu primerno visokega podvoza.

Ta načrt se mi iz raznih razlogov in ozirov ne zdi posebno priporočljiv, ker bi bil tak podvoz po ovinkih neprikladen, bodisi za prihod z vozili na Dunajsko cesto, odnosno na kolodvor, in ker bi z napravo podvoza na tako širokem delu kolodvora narastli neprimerno veliki stroški.

Bolj naraven in mnogo cenejši bi bil vsekakor podvoz naravnost na Dunajski cesti pod sedanjim prelazom. Tu pa dela glavno težavo menda način poglobitve Dunajske ceste, ker s poglobitvijo Dunajske ceste v celi sedanji širini bi se skvaril ali celo onemogočil dovoz iz Bleiweisove in Masarykove ceste na Dunajsko cesto in logično tudi dohod v bližnje hiše.

Mnenja sem, da se lahko tudi temu zlu izogne, ako se ne poglobi cela cesta v sedanji širini, narveč le v širini sedaj tlakovanege dela, to je v širini približno 8 metrov, dočim naj bi ostala oba pločnika na levi in desni namišljeni poglobitve v širini po 6 do 7 m nedotaknjena kot sta, ali da se še razmerno razširita za prosto vožnjo in pešhojo, ko niso zavornice spuščene.

S poglobitvijo sredine Dunajske ceste bi se lahko pričelo ob vhodu v Pražakovo ulico ali celo višje proti prelazu, na drugi strani pa nekako sredi strojnih livaren, to je pri vhodu v Vilharjevo ulico. Do sredine prelaza bi znašala poglobitev na vsaki strani okrog 120 m, kar bi odgovarjalo pri poglobitvi 3 metre v sredini prelaza, komaj 2,5% padcu ali vsponu, pri poglobitvi 4 metre pa 3,3% padcu. Za lahka vozila in avtomobile pač neznamen vspion. Vprašanje je le, do kakšne globine se sme iti radi kanalov. Sicer je pa indiferentno, do kake globine se gre, ker večja vozila bi prešla itak na obeh prostih in ravnih pločnikih, ki bi morali biti lično ograjeni. Osemmetrska širina poglobljene ceste bi zadostovala za vsak promet, brez nevarnosti morebitnih karambolov.

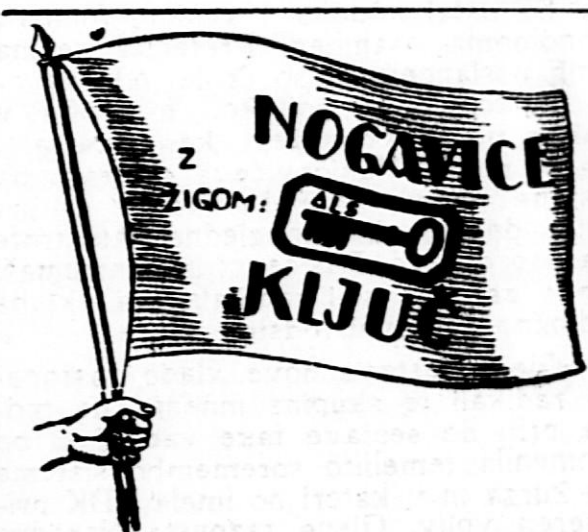
Radi lepšega in neoviranega dovoza iz Bleiweisove ceste na Dunajsko cesto, proti sredini mesta, odnosno proti Ježici, naj bi se napravil razširjeni polkrog, pričeniš nekako od prvih dveh drevov na Bleiweisovi cesti. V dosegu tega bi se moral odstraniti železniški vogal in del vrta

(vogal) proti »Balkanu« ter del vrta, odnosno prizidka Zidarjeve hiše. Enako bi bilo izvesti na nasprotni strani na obeh začelih vogalih Masarykove ceste. V tem slučaju bi morala odpasti sedanja strazičica, ki pač ni nikakor v kras tega dela.

S tem bi nastal lep, jako širok rondo, ki bi bil v polnem skladu s sedanjo regulirano Masarykovo cesto. Namesto po Masarykovi, bi vozovi dospeli z Bleiweisove, oziroma iz podvoza prešli proti kolodvoru lahko skozi razširjeno Pražakovo in po Miklošičevi cesti ter nasprotno.

Zelebi bi bilo, da se to vprašanje ravno sedaj, ko se regulira Masarykova cesta, temeljito in vsestransko prerečeta.

Gomhač.

13 Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Beležnica

KOLEDAR.
Danes: Torek, 3. julija 1928; katoličani: Heliodor; pravoslavni: 20. junija: Nada.
Jutri: Sreda, 4. julija 1928; katoličani: Urh; pravoslavni: 21. junija, Belizar.
DANAŠNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: »Bela sestra« (Lilian Gish).
Kino Ideal: »Nočna roža« (Lia de Putti).
DEŽURNE LEKARNE.
Danes: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta.

Trgovinska pogajanja s ČSR zopet odgodena

Praga, 3. julija. Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo so zopet odgodena, ker še niso zaključena pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo za revizijo obstoječe trgovinske pogodbe, vsled česar ni mogla odpotovati v Prago jugoslovenska delegacija, ki vodi pogajanja z Avstrijo na Dunaju in ki bi imela voditi tudi pogajanja s Češkoslovaško. Povsem negotovo je, ali se bodo mogla pogajanja za zaključitev trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo sploh še pričeti pred polemimi političnimi.

Edgar Wallace:

TRILE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Eno ali dve sekundi pozneje se je le-ta pojavil sam. Visok, plečat mož nekoliko zariplega obraza. Imel je ščipalnik in njegove oči so izza neobrobjenih stekel zrle zelo živahno in nasmejjano. Bil je od nog do glave oblečen v belo; kravata, ki mu je segala globoko dol na mehko, svilen srajco, je bila svetlozolta, pas pa rdeč kakor škrlat.

Obstal je pred zbrano družbo z belim panamskim slannikom pod pazduho in z velikanskimi rokami v hlačnih žepih.

»Veseli me, da sem vas spoznal!« je pozdravil z globokim basom. »Sodim, da vam je Mr. Barberton pripovedoval o meni. Siromak! Veste, ni bil slab dečko! Samo nekoliko čudaški. Rekli so mi, da dobim tod policijskega šefa... Kapetan Meadows?«

»Mister,« je rekel inšpektor, »to sem jaz.«

Washington je ponudil svojo šako in stisnil detektivovo roko tako močno, da je ta skoro zakrčal.

»Moje ime je Elija Washington... Prirodoslovni sindikat, Chicago.«

»Sédite, Mr. Washington!« Poiccart mu je ponudil stol.

»Povedati vam hočem samo, gentlemen, da so Barbertona umorili. Kača? Čujte! Jaz poznam kače! Sem ž njimi zrastle! Kače so tisti konjiček, ki ga najraje jham. Poznam vse, od tistih, ki žro jajca, do onih, ki se hranijo s tigri... Notechis sentatus, mokasinska kača, bakrene glave, koralne kače, mamba, Fer de lance... gož! Kače so navadno živali kakor n. pr. muhe. In povem vam, dečki, odkrito, da je ni kače, ne na tem ne na onem svetu, ki bi pred stražnikovimi očmi neopazeno mogla splezati po zidu, pičiti človeka, nato pa bi izginila kakor da se je vdrla v tla.«

Njegove oči so šle od enega do drugega. Zdel se je skoro očetovski.

»Hotel bi vam pokazati kaj hujšega kakor je mamba, toda kače so kot stekel pes in jih ne gre nositi s seboj v žepih. To bi bilo nekako tako, kakor da bi milijonari nosili uhane samo zato, da pokažejo, da si jih lahko kupijo. Rad sem imel Barbertona. Ne veste, kako mi je hudo, da je mrtev. Toda če vam kdo poreče, da je Barbertona uklala kača, pojdite k njemu, pripeljte mu eno za uho in mu recite, da laže!«

»Ali vam smemo ponuditi kave?« Manfred je pozvonil.

»O, prosim! Tukajšnjega čaja se še nisem mogel privaditi. Veste, sem baš na potovanju. V Angliji je bilo, ko sem se prav pošteno prestrašil.«

»Kaj ste počeli tam?«

»Kače!« je odgovoril kratko. »Zasto-

pam neko družbo, ki oskrbuje zoološke vrte in muzeje z vsakovrstnimi kačami. Iskal sem baš letečo kačo... Toda takih kač ni, čeprav trde domačini obratno. Našel sem neke vrste kobro... viperidae crotolineae... odkril sem jo, pa tudi ne!«

Popraskal se je po glavi. Možak si je bil mahoma osvojil Leonove simpatije.

Washington se je bil z Barbertonom seznanil čisto slučajno. Brez ovinkov je priznal, da je šel v neko vas zgolj radi tovara spirituozov. In ko se je potem vračal v Mossamedes, je naletel na tolopo portugalskih mešancev, ki so čepeli okrog ognja, kjer so se žgali Barbertonovi podplati.

»Ne vem, kaj je bil... sodim, da nekak prospektor. Bil je eden tistih temnih eksistenc, ki jih na zapadni ohriški obali srečuješ vse povsodi. To sorto ljudi sem opazal malone na vsakem koraku do tam doli pri Port - Nollothu. V Angliji jih je na tucate. Slednjič se izgube in podivjajo.«

»Ali bi nam ne hoteli kaj več povedati o Barbertonu?«

Mr. Elija Washington je zmajal z glavo.

»Ne, gospod. O njem ne vem nič več ko vi sami. Postal sem seveda radoveden, ko sem bil zvedel, zakaj so ga mučili, toda on mi ni hotel povedati, kje je bilo.«

»Kje je bilo kaj?« je naglo vprašal Manfred in Mr. Washington se je tedajci vznemiril.

»Nu, pisanje, ki so ga oni hoteli imeti. Mislim, da vam je mogoče kaj govoril o tem. Rekel je, da poide naravnost semkaj, da se o stvari pomeni. Gre za neko pismo, ki ga je bil našel v nekem cinkastem zabojčku... To je vse, kar se je dalo iztrgati iz njega.«

Možje so se spogledali.

»Več res ne vem,« je dodal Mr. Washington, ko je videl, da hoče Gon-salez nekaj vprašati. »Gre le za neko pismo. Odkod je dobil to pismo in kaj je bilo v njem, mi ni nikdar povedal. Moja prva misel je bila, da se je bil kdaj zapletel v kak flirt. Toda zakonik glede ločitve zakona je precej široko-gruden in ni treba na ta način iskati dokazov. Mož ne potrebuje dokumentov, da se iznebi svoje žene. Kaj ne, vi se čudite, zakaj sem prišel sem?«

Mr. Washington je nastavlil čašo s kadečo se kavo na usta in jo je izpil na dušek.

»Fino!« je rekel. »Odkar sem z doma, je to prva dijača, ki je nekoliko podobna kavi.«

Obrisal si je usta z velikim; kričnim svilenim robcem.

»Gospodje, prišel sem zato, ker sem si domišljjal, da bi vam pri lovu na kačo moja pomoč utegnila biti dobrodošla.«

»Malce opasen poseg, ne?« je pokojno vprašal Manfred.

»Za vas, za mene pa ne. Jaz sem imun proti kačjim pikom.«

Država, ki slabo plača svoje ministre

Dragi poljubi v javnem parku. — Londonska policijska statistika. — Visoki davki v Angliji. — Ministri so slabo plačani.

Debutantke na dvoru.

Višek angleške družabne sezone je avdijsenca tako zvanih debutantk na kraljevskem dvoru. Za tosvčanost se zani-ma vsa londonska javnost. Priprave se prične že več mesecev pred avdijsenco. Poznavelec dvornih ceremonij uči mlada dekleta delati poklone kraljevski dvojici in hoditi tako, kakor zahtevajo dvorni običaji. Posebno pozornost je treba posvetiti toaleti, ki mora biti v skladu z dvornimi predpisi. Svečanost se vrši na kraljev rojstni dan v Buckinghamski palači. Tu so kralju prvi predstavljena dekleta iz visokih plemiških rodbin, ki imajo potem dostop na dvor. Svečanost se prične ob 10. zvečer, toda že popoldne se zbirajo pred kraljevo palačo kočije angleškega plemstva, kajti tudi na angleškem dvoru velja pregovor — kdor prej pride, prej melje. Kdor pravočasno pride, ima dostop v prestolno dvorano, drugi pa morajo ostati v stranskih prostorih. Prestolna dvorana je krasno razsvetljena in slavnostno okrašena. Točno ob 10. zaigra orkester državno himno, odpro se glavna vrata in na pragu se pojavijo kraljevska dvojica. Kralj je v maršalski uniformi, kraljica ima na glavi krono. Kraljevski dvojici sledi prestolonaslednik s svojimi brati. Po prihodu vladarske rodbine se prične obred. Notranji minister stoji ob desni strani kralja in mu predstavlja diplomate, ministrova žena pa predstavlja kraljici dame diplomatskega zbora. Slednjič pridejo na vrsto debutantke. Vsako mlado plemkinjo predstavi lady, ki je bila v mladosti sama na enak način uvedena na dvor. Obred, na katerega so se dekleta pripravljala cele mesece, traja komaj eno minuto. Kratka formula, obredni poklon in dekle se umakne drugim. Okrog polnoči se svečanost zaključuje in kraljevska dvojica se vrne v svoje sobane. Odlična družba pa odide k zakuski, ki je pripravljena za debutantke. Jedinlo orodje je iz čistega zlata in gostom střežijo dvorni lakaji v zgodovinskih krojih.

Dragi poljubi.

O Angležih je splošno znano, da so trezni, suhoparni in edostopni ljudje. Pač pa imajo zelo radi parade. Nikjer a svetu ni toliko svečanosti kakor v Angliji. Angleži so posebno navdušeni za sport. Vseh večjih nogometnih tekem in konjskih dirk se udeležijo tudi kralj z dvornimi dostojanstveniki. Te dni je imel London senzacijo z Ireno Savidge. Gospodična je sedela nekega večera s svojim znancom, priletnim Leonom Monneyem, na klopi v Heydeparku in dva redarja sta opazila, da se mlada gospodična s svojim priletnim znancom poljublja. Sedela sta v Hydeparku, kjer je

poljubljanje strogo prepovedano. Redarja sta ju odvedla na policijo, kjer sta morala plačati visoko globo. Bila sta zaslišana in zlasti na gospodično je policijski uradnik pritiskal, naj pove točno, kako sta se poljubljala, da-li jo je pregovoril Sir Money itd. Na policiji sta morala celo pokazati, kako sta se objemala in poljubljala. Zasliševali so ju celih pet ur in posledica poljubljanja v parku je bil velik družabni škandal. Zadeva je prišla celo pred parlament in obravnavala jo je posebna komisija, ki je morala ugotoviti, je-li policijski uradnik prekoračil meje svojega delokroga. Irena Savidge je postala naenkrat splošno znana, kajti vse londonske novine so obširno pisale o njeni aferi. Družabni škandal so izrabili socialistični poslanci za napad na policijo. Policija je bila prisiljena zaslišati več prič in preiskava je trajala dva tedna. Stroški preiskave so znašali 8000 šterlingov ali v naši valuti nad 2.216.000 Din. Poljubi so torej v Angliji zelo dragi.

Policijska statistika.

V Londonu skrbijo za javno varnost 19.880 redarjev. Nam se zdi ta policijska armada ogromna, toda pomisliti moramo, da ima London 7 milijonov prebivalcev in 13.000 ulic. Policijski ravnatelj sir William Hirwood je objavil te dni zanimivo policijsko statistiko za preteklo leto. Lani je bilo izvršenih v Londonu 40 umorov. Samomorov je bilo 630. Kljub velikemu številu redarjev so v Londonu tatvine na dnevnem redu. Vrednost ukradenih predmetov je znašala lani 564.269 šterlingov ali v naši valuti nad 156 milijonov Din. Londonska policija ima neprestane sitnosti z nočnimi lokali, kjer se pije, igra in pleše. V javnih lokalih v Angliji je po polnoči prepovedano piti alkoholne pijače in plesati. Policija je zelo stroga in kogar zasadi po polnoči v nočnem lokalu, ga vtakne v zapor. Lani je sedelo v policijskih zaporih 66.349 pomočnjakov.

Davki v Angliji.

Zanimivi so podatki o davkih v Angliji. Po zadnjem poročilu finančnega ministra v parlamentu plačuje vsak državljan angleške kraljevine letno 15 šterlingov, 2 šilinga in 8 pensov davkov. Anglija torej prednjači glede davkov vsem drugim državam. V Franciji odpade na vsakega državljana letno 8 šterlingov, 5 šilingov in 10 pensov, v Nemčiji 5 šterlingov, 6 šilingov in 6 pensov, v Italiji 3 šterlinge, 8 šilingov in 9 pensov, v Ameriki 6 šterlingov, 1 šiling in 11 pensov. Pri tem je pa treba upoštevati, da je eksistenčni minimum v Angliji mnogo večji nego v drugih državah in da plačujejo večino davkov

bogati magnati in trgovci, ki jih je v Angliji razmeroma največ.

Slabo plačani ministri.

Navadnim zemljanom se rade cede sline po ministrskih plačah. Človek bi mislil, da so angleški ministri sijajno plačani, kajti Anglija je za Ameriko najbogatejša država na svetu. Toda v resnici ni tako. Celotni ministrski predsednik je po imenu mnogih parlamentarnih činiteljev škandalozno plačan. Ministri dobivajo v Angliji še vedno isto plačo, kakor so jo dobivali njihovi predhodniki l. 1835. Ministrski predsednik, notranji, zunanji in vojni minister dobivajo letno 5000 šterlingov (okrog 1.385.000 Din), državni kancelar 10.000, drugi ministri pa po 2000 šterlingov. V naši valuti so to še vedno lepi dohodki, toda za angleške razmere je to komaj plača našega višjega uradnika. Pomisliti moramo namreč, da izda ministrski predsednik mnogo za reprezentacijo. Vsako leto mora prirediti več banketov in vsak ga stane najmanj 1000 šterlingov. Zanimivo je, da je moral doslej še vsak ministrski predsednik doplačevati iz svojega žepa. Lord Asquith kot zasebnik ni bil bogat in je moral odložiti ministrsko predsedstvo, ker mu plača ni zadostovala za reprezentacije. Sedanji ministrski predsednik Baldwin bo dobival kmalu 10.000 šterlingov letno in država mu je obljubila tudi primerno pokojnino. Drugače se pa v Angliji pogosto pripeti, da zapusti ta ali oni politik politično življenje obubožno. Pri nas je seveda ravno nasprotno.

Slon pomendral pazni a

Grozna nesreča se je pripetila te dni v rimskem živalskem vrtu. Tam so imeli afriškega slona, po imenu Toto. Slon je bil prejel last slovitega cir-kusa Krone, ki je poeg Hagenbeckovega največji na svetu. Cirkus ga je prodal zato, ker je bil precej divji in kakor večina afriških slonov, se ni dal krotiti. Pred dvema letoma je Toto do smrti pomendral nekega živinozdravnika, ki ga je hotel operirati na nogi. V živalskem vrtu so vedeli, da je slon nevaren, kljub temu se je pa neki paznik kmalu sprijaznil z njim. Ko se je v nedeljo paznik slonu približal, da je ta nenadoma z rilcem pograbil, ga treščil večkrat v ograio in ga končno pomendral. Ko je slon videl, da se njegova žrtev ne gane, je zadovoljen odšel v svojo kletko, kjer je nadaljeval prekinjeno južno.

Ali že imate Album slovenskih književnikov? — Naročite ga pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Barvasti batist in svila
za damsko perilo
A. & E. Skaberne. Ljubljana

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti našega ljubljene-
nega soproga, brata in svaka, gospoda

Antona Cizeja
pekovskega mojstra

za poklonjeno krasno cvetje in vence se
vsem najiskrenejše zahvaljujem.

Posebna zahvala pa bodi izrečena »Pe-
kovski zadrugi«, prijateljem pevcem za
v srce segajoče žalostinke ter vsem
znanecem in prijateljem, kakor vsem so-
sedom za nadvse čaščeče spremstvo na
njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 3. julija 1928.

Zalujoča soproga Minka Cizej
in ostali sorodniki.

Hirano išče gospodična
(kosilo in večerjo). — Cenj. po-
nudbe z navedbo cene na upravo
Slov. Naroda pod »Hirano 1251«.

Ločenece

star 34 let, brez otrok, popolnoma
prost, z večjo kmetijo in premo-
ženjem želi resnega znanja z de-
kletom 20—30 let starim, event-
u ločenko ali vdovo; lahko z enim
otrokom. — Le resne ponudbe s
polnim naslovom in po možnosti s
sliko naj pošljete na upravo »Slov.
Naroda« pod »Lepa in sigurna bo-
dočnost 1254«.

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko lahko pri-
bramite, če jo daste čistit in barvat
v kemično pralnico, kjer je cena
najnižja in najbolj solidna po-
strežba

Anton Boc,

LJUBLJANA, Selenbargova ul.
št. 6. I. — tovarna Vič-Glinice.

prenavlja čisti in osve-
žuje kri, izboljša slabo
prebavo, slabotno de-
lovanje čreves, napihova-
vanje, obolenja mokra-
ne kisline, jeter, žolca in
žolčnih kamen. Vzpodbuja
apetit in izboljša učin-
kuje pri arteriosklerozii
— »PLANINKA« čaj je
pristen v plombiranih pa-
ketih po Din 20.— z na-
pisom proizvajalca:
LEKARNA BAHOVEC
Ljubljana, Kongresni trg
(Dobi se v vseh lekarnah)

Vabilo

k OBCNEMU ZBORU posojilnice
za Bled in okolico r. z. z. a. z. na
dan 20. julija 1928 ob pol 21. zve-
čer pri Zrimcu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzor-
stva;
 2. odobritev računskega zaključ-
ka za leto 1927;
 3. volitve načelstva in nadzor-
stva;
 4. Raznoročest.
- Opomba: Ako bi ta zbor ob do-
očni uri ne bil sklepčen, se prične
pol ure pozneje drugi občni zbor,
ki sme brezpozojno sklopiti.
Bled, dne 3. julija 1928.
1248 Načelstvo.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in električno
razsvetlavo v centru mesta —
išče gospa. — Ponudbe pod »Zrač-
na/1076« na upravo »Slov. Nar.«.

Trgovsko opravo

pripravo za manufakturo, galan-
terijo, papir — prodam. — Naslov
v upravi »Slov. Naroda«. 1201

Za 5 srebrnih kron
Din 23

ter za zlato in platino plača —
Wang in Nassel, Wien, II., Ne-
glergasse 2, dohod Taborstr.-
se, Telefon 41—44—46. 1217

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervoza, po-
manjkanje spanja, slab tek, zlato žilo povzroča slaba
prebava, katero najučinkovitejši odpravi znani eliksir
»FIGOL«. Priprčajte se tudi vi, da preizkušena zdr-
vilna specialiteta »FIGOL« eliksir uredi prebavo in vam
vrne zdravje. »FIGOL« izdeluje in razpošilja po pošti
proti povzetju — navodili uporabe lekarna

DR. Z. SEMELIC, DUBROVNIK 2
kusna steklenica z omotom in poštino 40.— Din.
Originalni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 stekle-
nicami na 245 Din.

večilne zahvalnice o uspešnem delovanju »Figola«
dospevajo dnevno.

A. Ščurk

delikatesna, spece-
rijska trgovina in
zajutrkovalnica

LJUBLJANA

Dunajska c. 12.

Totijo se pristna domača in tuja vina.
Dopoldan in popoldan sveži zakusek.

Svetujemo Vam samo edino najboljšo
in trpežno

kolo
Gritzner

nizke cene, tudi na mesečna odplačila pri
Josip Petelinc-u
Ljubljana. Telefon štev. 2913.

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo išče uradniška družina.
Vseltitev 1. avgusta. — Ponudbe
pod »Avgust 1252« na upravo »Slov.
Naroda«.

Letovišče na deželi

iščo mlad soliden gospod. — Po-
nudbe z navedbo cene na upravo
»Slov. Naroda« pod »Letovišče
1253«.

Malinovec

iz lekarne

dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska c.

e staroznan kot pristni, naravni izdelek z
najfinejšim sladkorjem vkuban, brez ume-
tne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih
pripadkov za konzerviranje. 69 T

Oddaja na drobnin in veliko.

Cena nizka.

Izvrstnega polirja

samostojnega stavbevodjo sprejme takoj
podjetje

inž. Josip Dedek

LJUBLJANA, Žibertova ulica štev. 8 1250

Srečke drž. razr. loterije dobite pri Zadrugi hranilnici r.z.z.o.z.